

Årsrapport 2021

Tertial 3 2021

Regionstyrelsen

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Sammanfattning.....	3
2 Förvaltningsberättelse	9
2.1 Nämndorganisation.....	9
2.2 Väsentliga personalförhållanden	9
2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	12
2.4 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	13
2.5 Förväntad utveckling.....	25
3 Driftredovisning	26
3.1 Budgetavvikelse	26

Bilagor

Bilaga 1: Årsrapport Hälsovalet 2021_stående

Bilaga 2: Budgetomfördelningar

Bilaga 3: Investeringsredovisning Fastighet, MT & IT år 2021

1 Inledning

Årsrapport per december 2021 är regionstyrelsens tredje uppföljningsrapport. I rapporten lämnas en ekonomisk analys, utveckling av styrelsens verksamhet och resultat för perioden januari-december. I rapporten sker en uppföljning av de mål som fullmäktige har riktat till regionstyrelsen samt en bedömning för målluppfyllelse vid årets slut.

1.1 Sammanfattning

Verksamheten

Digitalisering och medicinsk teknik

Regionen är i fortsatt behov av en ökad digitalisering för att bidra till omställningsplanen mot en hållbar ekonomi, öka attraktiviteten för Norrlands Universitetssjukhus samt säkra en god och nära vård för Västerbottens invånare.

Området jobbar intensivt med att maximera nytta och värde för hälso- och sjukvården genom digitalisering men även regionens övriga verksamhet. Förvaltningsmodell, utökad inriktning för forskning samt förenklade och effektivare flöden för service ligger i fokus. En utmaning är att införandet av framtidens vård- och informationsmiljö, VISUS, har försenats till följd av förseningar från leverantören.

I den fortsatta implementeringen av förvaltningsmodellen har lärande forum för både Objektägare samt Förvaltningsledare etablerats. En identifiering av behov av kompetenshöjande åtgärder har genomförts och plan för kompetenshöjande aktiviteter har tagits fram och påbörjats. Resurssättning på operativ nivå både på verksamhet och tekniksida är utmanande.

Arbetet med portföljstyrning fortsätter att bidra till att regionledning på ett systematiskt sätt kan prioritera de digitala insatser som skapar rätt nytta för verksamheten. Effekten av digitalisering har under årets visat en stark acceleration och uppgår på årsbasis till ca 72 miljoner kronor. Några områden har varit speciellt utmärkande enligt nedan.

Tillväxten av digitala mötesformer har ökat lavinartat, inte minst utifrån de nya behov som uppstått på grund av pandemin. Betydande insatser har gjorts för att utbilda och aktivt stötta regionens medarbetare. En mycket stark tillväxt på mer än 150 000 besparade arbetstimmar finns inom området för Intelligent Automation. Registrering av Covid-19 vaccinationer är ett exempel där flöden effektiviseras. Även inom området för invånartjänster ses en stark ökning.

När det gäller införandet av FVIS har leveransförseningar, från leverantören Cambio, uppstått på grund av Covid-19 vilket innebär att framdriften av FVIS inte gått enligt plan och att kostnadsnivån blir betydligt lägre än vad som budgeterats 2021. Kommunikationsområdet i programmet är utmanande och viktigt och har därför förstärkts under 2021.

En mycket viktig effekthemtagning för FVIS är avveckling av befintliga system som VISUS kommer att ersätta. En process och funktion för avveckling är därför framtagen.

Arbetet med att stärka vår inriktning mot forskning och utveckling har fortsatt, bland annat har initiativet "Forskning inom hela verksamhetsområdet" startat och MT-FoU har tillsammans med Strålningsvetenskaper äskat ALF-strategiska medel för "Kompetenscenter för tillämpad AI inom klinisk forskning och utveckling". MT-Forskning och Utveckling har fått tio vetenskapliga artiklar publicerade.

I övrigt fortsätter det systematiska förbättringsarbetet kring vår organisatoriska och sociala arbetsmiljö där månadsmätningar kopplat till förbättringsåtgärder genomförs.

Generellt sett för området Digitalisering och medicinsk teknik har marknadsläget gjort det utmanande att rekrytera och behålla personal, detta har medfört att kostnaderna för personal inte kommer upp i budgeterad nivå. Långsiktigt kan detta få negativa konsekvenser på kostnadsnivå och/eller produktion. Aktiviteter för att hantera delar av dessa utmaningar har utarbetats tillsammans med HR. Området behöver fortsätta vara i fokus för att framledes säkerställa en effektiv resurshantering.

Service

Året har fortsatt stabilt och våra aktiviteter i verksamhetsplanen har fortlöpt enligt plan trots att året präglats av en pågående pandemi. Det finns fortsättningsvis ett stort engagemang och mycket vilja bland våra medarbetare att lösa utmaningar tillsammans. Tillsammans med ett kundfokus som ökar har vi bra förutsättningar för att anpassa oss och möta kundernas förväntningar.

Vi har arbetat vidare med etableringen av den förstärkta inköpsorganisationen och vi ser en positiv effekt av den satsningen med dedikerade team för målstyrning och målsättningen att uppnå besparingar motsvarande 25 miljoner kronor har uppnåtts med marginal. En riskfaktor i arbetet är personalomsättning inom enheten vilket riskerar att påverka processen framåt både gällande målstyrning och implementering av den nya inköpsstrategin. Rekryteringar pågår men det är en svår kompetens att finna och förändringen skapar en viss oro som vi försöker hantera på bästa sätt. Under sommaren skedde ett omtag genom att tillsätta ny projektledare som tillsammans med ny verksamhetschef skapat nödvändiga planer för att accelerera implementeringen.

Den etablerade logistikfunktionen har fortsättningsvis en avgörande roll i hanteringen av materialtillgången i Covid-19 pandemin. Inom enheten pågår dessutom ett omfattande arbete kring materialberedskap och framtida strategier för materialförsörjning. Arbete med att effektivisera inköpsprocessen pågår sedan hösten, syftet är att korta ledtider för upphandlingar.

I arbetet med att centralisera fler funktioner och uppdrag till Servicecenter har vi nu fastställt ett programdirektiv, Framtidens service och stöd. Arbetet sker i samarbete med verksamhetsområde digitalisering. Några viktiga steg är tagna i centraliseringen såsom att flöden/funktioner har flyttats från exempelvis Medicinsk teknik och IT till Servicecenter. En viktig faktor för hur vi lyckas är vår tillgänglighet som vi mäter på olika sätt. Där ser vi en fortsatt progress och att den ökar kontinuerligt inom flera områden.

Det totala antalet driftavbrott minskade med 39 procent jämfört med 2020. Planerade avbrott sker i samråd med verksamheterna och bidrar till att störningar undviks.

Arbete och analyser kring att minska våra lokalytor för ökad yteffektivitet pågår och en första kartläggning av ytorna är framtagen. Nästa steg är att se över hur lokalerna kan nyttjas effektivt och hur digitaliseringen kan bidra.

Kostförsörjning i egen regi startade enligt plan i Lycksele. Restaurangen öppnades i mitten av maj och under augusti månad levererades de första patientmåltiderna. Arbete med att ta fram en måltidsstrategi för länets sjukhus och sjukstugor har påbörjats och grunderna för strategin sattes under hösten.

Inom lokalvården fortsätter kvalitetskontrollerna, dock något färre än planerat på grund av pandemin. Kvalitetsnivån har stigit under året och överträffar satt standard. För bättre effektivitet och fokus inom kvalitetsarbetet har rollen som kvalitets- och utbildningsansvarig tillsatts.

Produktiviteten inom lokalvården har ökat med 2,7 procent motsvarande 217 000 kvadratmeter städyta på ett år. Ytterligare åtgärder för ökad produktivitet och förbättrade rutiner fortlöper.

Implementeringen av avfallsstrategin fortgår enligt plan med succesiv driftsättning under 2022.

Den föreslagna klimat och miljöstrategin är nu fastställd och aktiviteter i enlighet med denna planeras i kommande verksamhetsplanering.

Ekonomistab

Under året har det varit stor inriktning på utveckling inom verksamhetens processer där huvudsakligt fokus handlat om att förädla processerna planering och intern kontroll tillsammans med verksamheter och politiker. Ett nytt digitalt stöd, Stratsys, för planering och uppföljning av verksamhet, arbetsmiljö och intern kontroll, har introducerats och implementerats. Årets verksamhetsinriktning har även haft fokus på en inriktning mot att utveckla faktabaserad styrning och det i sin tur leder till byte av BI-system till Power BI. Inom budgetprocessen har ett nytt budgetsysteem förberetts genom att ta fram budgetprinciper och påbörja en förstudie tillsammans med leverantör av budgetsysteem som finns i vårt aktuella ekonomisystem. Samtliga ekonomistabens medarbetare har på olika sätt medverkat till att ta fram aktiviteter till Hälso- och sjukvårdens målbild 2030. Allt detta sitter ihop och påverkar varandra, stora delar fortsätter även under 2022.

HR-stab

Det finns ett fortsatt stort behov av stöd till verksamheterna både i generella personalrelaterade frågor och mer specifika frågor i enskilda ärenden. Behov av extra stöd och hantering av frågor kopplat mot pandemin har

påverkat HR även detta år. Bemanningsfrågor kopplat mot vaccinering samt behov av extra bemanning utifrån den ökande smittspridningen under senare delen av året innebär extra behov av stöd från HR.

Projektet för nytt Resursplaneringssystem har inneburit betydligt mer resursbehov från HR än tidigare beräknat. Detta medför en mycket stor belastning för roller inom den löne- och personaladministrativa processen. Extra resurser och mycket extra tid har varit nödvändigt för att hantera den expertkunskap som krävs för införande. Belastning på enskilda personer blir extra tung då kunskapen innehas endast av ett fåtal personer.

Det har varit behov av tydlig och tillgänglig information till chefer och medarbetare gällande frågor inom framför allt arbetsrättsliga området och arbetsmiljöområdet utifrån pandemin även under detta år.

Under året har också stora insatser gjorts kopplat mot medarbetarundersökning, både för själva genomförandet samt stöd till verksamhet utifrån resultat.

Inom HR-stab har en förändring av organisation gjorts för att ytterligare stärka det nära HR stödet till verksamheten.

Kommunikationsstab

Kommunikationsarbetet har under året varit omfattande kopplat till pandemin. Utöver det har ett stort fokus legat på att arbeta med våra webbplatser. En förstudie till ett nytt och förbättrat intranät har genomförts och arbetet med att förbättra tillgängligheten på Region Västerbottens externa webbplats har prioriterats upp. Stort fokus har funnits på den patientnära informationen, webbplatsformen 1177.se och de e-tjänster som finns knutna till den. Under 2021 det har funnits ett stort behov av kommunikationsstöd från verksamheterna, både nya uppdrag och eftersatta behov med anledningen av pandemin. Kommunikationsstaben har stöttat med allt från stöd och planering i olika frågor till grafisk produktion. Kommunikationsstaben har även sett över sin interna organisering och arbetat med att effektivisera verksamheten genom att förbättra mötesformer, roller och organisation.

Ledningsstab

Ledningsstabens arbete har även under 2021 påverkats av den pågående pandemin, smittskydd och krisberedskap har varit direkt involverade och alla övriga enheter har på olika sätt påverkats. Inom folkhälsoområdet har arbetet mot tobak, rasism, våldsutövning varit prioriterat, men även levnadsvanor och jämställdhetsintegrering. Då arbetet kräver hög grad av samverkan har frånvaron av mötesplatser varit försvårande.

Krisberedskapsfunktionen har påbörjat uppdraget att synkronisera planer och aktiviteter för att utveckla regionens förmåga att upprätthålla verksamhet även under kris. En riktlinje för införande av visselblåsarfunktion har beslutats och nytt teknikstöd för ledningssystem har införts. Arbetet med att införa LOV i allmän barn- och ungdomsvård är i slutfas. Samverkansstrukturen med kommunerna avseende vård- och omsorg utvecklas positivt och arbetet med god och nära vård införlivas i den strukturen. Ett digitalt verktyg för att möjliggöra digitala fullmäktigemöten har driftsatts och projekt e-arkiv har etablerats.

Sammanfattningsvis har pandemin haft stor påverkan på stabens arbete men förmågan att ställa om till digitala arbetssätt har varit hög, därför har planerade utvecklingsarbeten i hög grad kunnat genomföras.

Ekonomiskt visar staben ett stort överskott, främst på grund av att aktiviteter inte kunnat genomföras och primärvårdens produktion har minskat, men även på grund av en del vakanser.

Måluppfyllelse

I regionplanen har regionfullmäktige angett tolv mål inom tre målområden. Av dessa har 11 riktats till Regionstyrelsen. I tabellen nedan redovisas en sammanfattande bedömning av måluppfyllelse vid årets slut.

Bedömningen är att fem mål kommer att uppfyllas helt, fem kommer uppfyllas delvis och ett mål inte kommer uppfyllas vilket är en förbättring både jämfört med utfallet för 2021 och en liten förbättring jämfört med prognosen per augusti.

Regionmål	Indikator	Färg
Målet uppfylls helt	100 procent av målvärde eller högre	
Målet uppfylls delvis	80 -99 procent av målvärde	
Målet uppfylls inte	Under 80 procent av målvärde	

Hållbart samhälle

Regionmål	Färg
Mål 1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa	
Mål 2. Västerbotten är det barnvänligaste länet	
Mål 3. Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv	
Mål 4. Västerbotten är en ledande miljöregion	

God och jämlik hälso- och sjukvård

Regionmål	Färg
Mål 5. Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet	
Mål 6. Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet	
Mål 7. Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss	
Mål 8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi	

Jämlik och attraktiv region

Regionmål	Färg
Mål 9. Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner	
Mål 10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering	
Mål 11. Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till	

Väsentliga personalförhållanden

Pandemin har haft fortsatt påverkan både på förutsättningarna för att genomföra verksamheternas uppdrag samt på arbetsmiljön. Flera verksamheter har utvärderat hur hemarbetet fungerat och undersökningar av medarbetarnas upplevelse och tankar om framtiden i relation till distansarbete har också genomförts. Under året har Digitalisering och Service blivit ett verksamhetsområde som tillsammans ska stötta Regionen på ett kraftfullare sätt.

Resultatet av medarbetarundersökningen 2021 visar att utfallet för indikatorerna gott ledarskap, gott medarbetarskap samt god arbetsmiljö inte når målet. Det har under året varit ett fortsatt fokus på hantering av pandemin för många medarbetare inom förvaltningen vilket i många fall inneburit en hög arbetsbelastning samt behov av omprioriteringar som kan antas påverka upplevelse av trivsel och utveckling.

Sjukfrånvaron inom regionstyrelsen har under 2021 ökat något jämfört med senaste åren. På förvaltningsnivå så är trenden att de kortare sjukskrivningarna minskar men de mellanlånga (15 – 180 dagar) och de långa (180 dagar) ökar något.

Regionstyrelsens verksamheter har i genomsnitt haft 1118 månadsavlönade personer (män: 490, kvinnor: 628) anställda under 2021. Detta är en minskning av genomsnittligt antal månadsavlönade med 8 personer jämfört med 2020. Medelåldern för medarbetare inom regionstyrelsens verksamheter är 47 år för kvinnor och 46 år för män. Andelen heltider fortsätter att öka något totalt sett och är nu 92,5 procent (kvinnor: 90,0 män: 95,8). Personalomsättningen för regionstyrelsen verksamheter totalt är ca 11 procent, vilket är en mindre ökning jmf med förra året. Under den närmaste 10-årsperioden förväntas ett ökat antal pensionsavgångar inom regionstyrelsens verksamheter.

Kompetensförsörjningen inom regionstyrelsens verksamheter kommer att vara en utmaning utifrån ett antal olika faktorer. En stor utmaning är att pensionsavgångarna kan förväntas öka under de närmaste åren samtidigt som flera verksamheter rapporterar svårigheter att kunna behålla och rekrytera medarbetare och då framför allt vissa specialistkompetenser/-funktioner. En del utvecklingsinsatser och utbildningar har fått skjutas upp utifrån läget med pandemin men också utifrån belastning på vissa funktioner. Trots detta har en hel del kompetensutvecklingsinsatser påbörjats under året.

Intern kontroll

I regionstyrelsens tillsynsplan för 2021 fanns 16 kontrollmoment kopplade mot 12 risker som regionstyrelsen särskilt hade prioriterat att bevaka 2021 och som har följts upp i samband med årsrapporten. I åtta fall var bedömningen efter genomförd kontroll att det inte fanns några brister och att inga åtgärder behövde vidtas. I sju fall var bedömningen efter genomförd kontroll att det fanns vissa brister och att det därför fanns behov av någon form av åtgärd. I ett fall görs ingen bedömning. I bilagan redovisas uppföljningen i mer detalj samt planerade eller genomförda åtgärder.

I samband med årsrapport och det löpande arbetet med intern kontroll har några mer generella utvecklingsområden identifierats som kommer arbetas med under 2022.

- Precisera vilka risker som behöver hanteras inom intern kontroll och vilka risker som kräver annan hantering.
- Särskilja och definiera de kontrollaktiviteter som finns för att säkerställa att det löpande arbetet blir rätt och de kontrolltester som genomförs för att utvärdera och försäkra att kontrollsystemet fungerar som tänkt.
- Fortsätta arbeta med att åtgärder vidtas vid brister och i synnerhet att planerade åtgärder följs upp

Den sammantagna bedömningen är att regionstyrelsen har en acceptabel nivå av intern kontroll. Det finns vissa brister i hanteringen av enskilda risker och det finns vissa brister och behov av fortsatt utveckling i det övergripande arbetet med intern kontroll.

Ekonomi

Regionstyrelsen nettokostnader uppvisar en negativ budgetavvikelse med 165 miljoner kronor och en nettokostnadsutveckling på 26,3 procent.

De största avvikelserna återfinns främst inom regionövergripande poster där ökade pensionskostnader men även ökade intäkter i form av statsbidrag avseende covid-19 påverkar budgetavvikelsen och nettokostnadsutvecklingen. De ökade pensionskostnaderna förklaras främst av de förändringar i RIPS (riktlinjer för beräkning av pensionsskuld) som beslutats under året. De ändrade antagandena innebär för regionen en ökad pensionsskuld och därmed också en engångskostnad för pensioner på 326 miljoner kronor för år 2021. Övriga anslag och specialdestinerade statsbidrag har tillsammans en positiv budgetavvikelse på 155 miljoner kronor vilket förklaras av de statliga bidrag som regionen erhållit för att hantera effekterna av pandemin.

Digitalisering och Service visar en positiv avvikelse mot budget på cirka 42 miljoner kronor där bland annat minskad volym av sjukresor, lägre genomförandetakt avseende VISUS (vårdinformationsstöd) samt lägre personalkostnader på grund av vakanser förklarar överskottet.

Beställare primärvård och tandvård uppvisar tillsammans ett överskott mot budget på 38 miljoner kronor där det framförallt är de rörliga ersättningarna som minskat till följd av färre antal besök i primärvården.

Administrativ verksamhet som innefattar regionledning och staber redovisar totalt en positiv budgetavvikelse på 7 miljoner kronor. Sex av sju basenheter visar budgetöverskott.

Regionstyrelsens verksamheter har inför år 2021 identifierat åtgärder på 12 miljoner kronor för en omställning till hållbar ekonomi. Effekt för året uppgår till totalt 34 miljoner kronor vilket är 22 miljoner kronor mer än plan.

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Nämndorganisation

Regionstyrelsen är regionens ledande politiska förvaltningsorgan och som sådant ansvarigt för att leda och samordna förvaltningen i Region Västerbotten. Regionstyrelsen har ett strategiskt ansvar för att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig regionkommun. Den ska ha uppsikt över övriga nämnder men även över den del av verksamheten som bedrivs i andra former såsom bolag, stiftelser, kommunalförbund och gemensamma nämnder.

Regionstyrelsen är bland annat beställare av regionens primärvård som omfattas av vårdvalssystemet samt tandvård. Styrelsen ansvarar även för att följa upp den verksamhet som utförs av privata vårdgivare. Styrelsen har utöver detta ett ansvar för folkhälsa ur ett invånarperspektiv.

Regionstyrelsens förvaltningsorganisation leds av regiondirektören. Under året slogs verksamhetsområdena Digitalisering och medicinsk teknik samt Service ihop till ett nytt verksamhetsområde, Digitalisering och Service. Regionstyrelsens förvaltning består nu av fyra staber (Ekonomistab, HR-stab, Kommunikationsstab och Ledningsstab) samt ett verksamhetsområde (Digitalisering och Service).

2.2 Väsentliga personalförhållanden

Arbetsmiljö

Regionens medarbetarundersökning genomfördes i månadsskiftet augusti/september. Utfall för indikatorerna gott ledarskap, gott medarbetarskap samt god arbetsmiljö når inte målet. Det har under året varit ett fortsatt fokus på hantering av pandemin för många medarbetare inom förvaltningen vilket i många fall inneburit en hög arbetsbelastning samt behov av omprioriteringar som kan antas påverka upplevelse av trivsel och utveckling. Pandemin har också inneburit att ett flertal har fortsatt jobbat på distans vilket kan ha påverkat utfall för samtliga indikatorer både på ett positivt sätt, då flera har upplevt en ökad flexibilitet, och mer negativt då den fysiska och sociala arbetsmiljön blir mer begränsad på distans.

Pandemin ger fortsatt påverkan på arbetsmiljön med fortsatt hemarbete och restriktioner. Flera staber och VO digitalisering och medicinsk teknik har utvärderat hur detta fungerat och även haft riktade workshops för att ytterligare undersöka medarbetarnas upplevelse och deras tankar om framtiden i relation till distansarbete. Dessa undersökningar har också använts som del av material i förstudie om framtidens administrativa arbetsplats.

Under året har Digitalisering och Service blivit ett verksamhetsområde som tillsammans ska stötta Regionen på ett kraftfullare sätt. Den nya förändringsresa som de startat kommer innebära olika utmaningar under 2022. En av dessa är att skapa engagemang där medarbetarna känner delaktighet och får tillräckligt med information för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på bästa sätt i linje med deras uppdrag och mål.

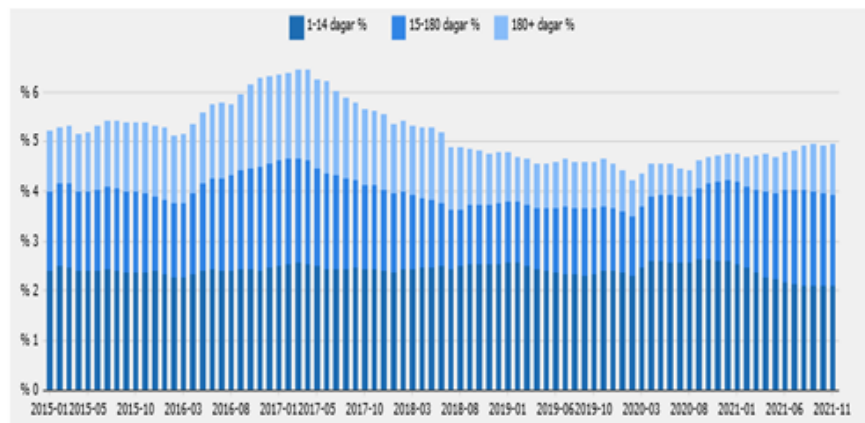
Verksamheter inom Regionstyrelsen kommer under 2022 lägga fokus på att arbeta med olika områden de identifierat inom arbetsmiljö och som återfinns i deras arbetsmiljöplaner. Exempel på identifierade områden är bl.a. arbetsbelastning, rapportering av arbetsskador och tillbud, utsatthet, repressalier, kränkande särbehandling och utbilda skyddsombud.

Sjukfrånvaroutveckling

Sjukfrånvaron inom regionstyrelsen har under 2021 ökat något och senast den låg på denna nivå var under 2018. På förvaltningsnivå så är trenden att de kortare sjukskrivningarna minskar men de mellanlånga (15 – 180 dagar) och de långa (180 dagar) ökar något. Sjukfrånvaron, uttryckt i procent, varierar mellan staber och verksamhetsområden. Verksamhetsområde Digitalisering har en genomsnittlig sjukfrånvaro på 2,28 procent medan sjukfrånvaron för VO Service ligger på 6,93 procent och för staberna i genomsnitt på 4,15 procent. För områden där frånvaron ökat vidtas åtgärder utifrån gjorda analyser.

Information ⓘ

PERIOD	1-14 %	15-180 %	180+ %	TOTALT
2020-12	2,59	1,65	0,53	4,77
2021-01	2,53	1,67	0,57	4,76
2021-02	2,47	1,62	0,61	4,69
2021-03	2,37	1,67	0,68	4,72
2021-04	2,26	1,73	0,73	4,73
2021-05	2,22	1,76	0,70	4,68
2021-06	2,18	1,84	0,76	4,78
2021-07	2,15	1,87	0,82	4,84
2021-08	2,11	1,90	0,90	4,92
2021-09	2,10	1,89	0,95	4,95
2021-10	2,09	1,86	0,97	4,92
2021-11	2,09	1,85	1,01	4,95

Inom regionstyrelsen så är sjukfrånvaron högre bland kvinnor än hos männen vilket stämmer med regionens statistik. Bland kvinnor så har den ökat något under 2021 men sjunkit bland männen.

Frisknärvaron (andel medarbetare som varit sjuka i totalt max 5 kalenderdagar) har ökat något till 71 procent jämfört med 64 procent samma period föregående år

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen inom regionstyrelsens verksamheter är och kan förväntas vara en fortsatt utmaning utifrån ett antal olika faktorer. Pensionsavgångarna förväntas öka under de närmaste åren samtidigt som många verksamheter rapporterar svårigheter att kunna behålla och rekrytera medarbetare och då framför allt vissa specialistkompetenser/-funktioner. En viktig orsak till denna situation är det rådande marknadsläget då efterfrågan på dessa kompetenser är stor även i andra organisationer och branscher. Framför allt är det en utmaning att kunna matcha löneläget på den privata marknaden.

Under 2021 har en hel del utvecklingsinsatser och utbildningar fått skjutas upp utifrån pandemiläget och utifrån den belastning som då uppstått på vissa funktioner. Trots detta har en hel del kompetensutvecklingsinsatser påbörjats under året. Bland sådana insatser kan nämnas språkutbildning i det svenska språket för lokalvårdare från andra länder, pågående aktiviteter inom ledarskap och medarbetarskap och utveckling av introduktionsprogram inom Service som förväntas kunna stärka nya medarbetare. Inom kommunikationsstaben har man påbörjat ett arbete för att utveckla kompetensen inom sociala medier. Den digitala utvecklingen går snabbt framåt och generellt finns ett behov inom regionstyrelsens verksamheter att kompetensutveckla medarbetare inom digitaliseringsområdet.

Personalsammansättning

Antal anställda

Regionstyrelsens verksamheter har i genomsnitt haft 1 118 månadsavlönade personer (män: 490, kvinnor: 628) anställda under 2021, varav 1 023 är tillsvidareanställda (män: 454, kvinnor: 569). Detta är en minskning av genomsnittligt antal månadsavlönade med 8 personer jämfört med 2020. Minskningen på totalen kan till del förklaras av verksamhetsövergången av reseservice till länstrafiken vid årsskiftet.

Ålders- och könsfördelning

Medelåldern för medarbetare inom regionstyrelsens verksamheter är 47 år för kvinnor och 46 år för män.

Sysselsättningsgrad (heltid/deltid)

Andelen heltider fortsätter att öka något totalt sett och är nu 92,5 procent (kvinnor: 90,0 män: 95,8) att jämföra med 91,8 procent (kvinnor: 88,6, män: 96,1) den sista december förra året.

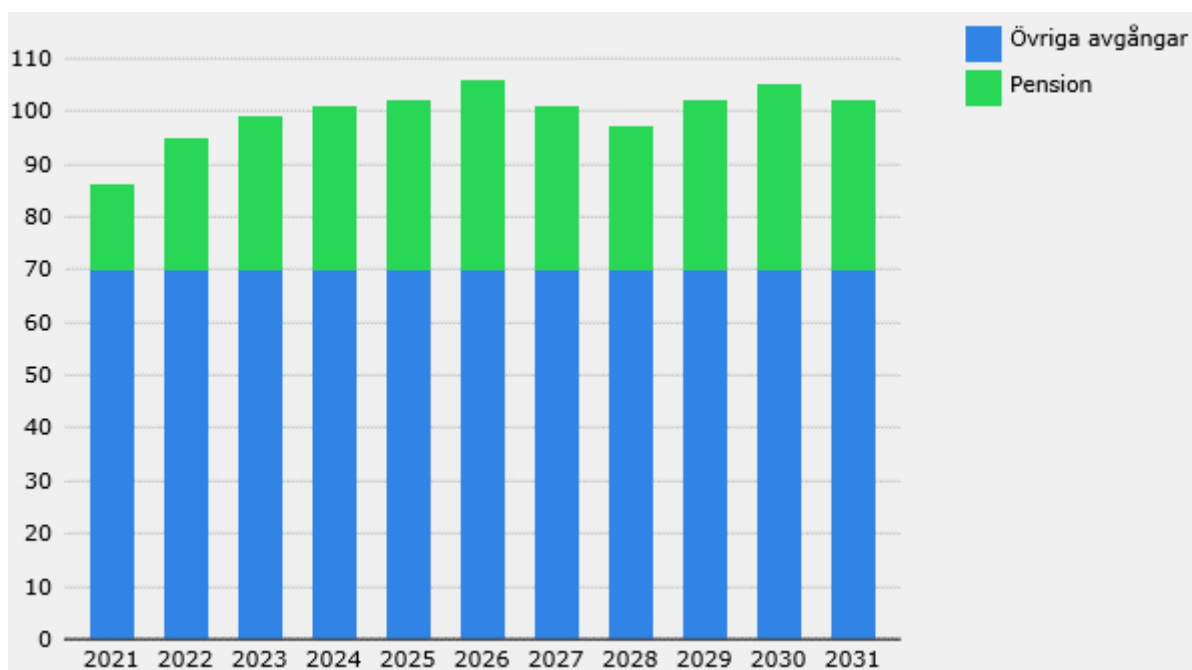
Personalomsättning

Personalomsättningen för regionstyrelsen verksamheter totalt är ca 11 procent, vilket är en mindre ökning jmf med förra året.

Ålderspensionsavgångar och övriga avgångar

Beräknade ålderspensionsavgångar och övriga avgångar inom Regionstyrelsens verksamheter, perioden 2021-2031 (Antal personer)

Under den närmaste 10-årsperioden förväntas ett ökat antal pensionsavgångar inom regionstyrelsens verksamheter.

2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Effekter av pandemin

Regionförvaltningens verksamheter har fått ställa om för att hantera effekterna av pandemin.

Digitaliseringsarbetet har påskyndats genom exempelvis införande och nyttjande av digitala möten och Intelligent Automation. Resurser har fått styras om för att hantera bland annat ett ökat behov av kommunikation och smittspårningsinsatser. En konsekvens av att ställa om verksamheterna har också varit att planerade aktiviteter fått ställas in.

De ökade behov som pandemin medfört har även haft en stor påverkan på ekonomin där kostnadsnivån ökat inom många områden. Samtidigt finns det områden där kostnaderna minskat, exempelvis kostnaden för sjukresor och kostnader kopplat till utbildning och resor.

Omställning till hållbar ekonomi

Regionstyrelsens verksamheter har inför år 2021 identifierat åtgärder på 12 miljoner kronor för en omställning till hållbar ekonomi. Åtgärderna för året innefattar energieffektivisering i fastigheter, minskade kostnader för sjukresor, minskat köp av fastighetsunderhåll, översyn av centrala anslag och samordning inom administrativa staber. Effekt för året uppgår till totalt 34 miljoner kronor vilket är 22 miljoner kronor mer än plan.

Delområde Service omställning till en hållbar ekonomi ligger i fas med aktiviteter inom energieffektivisering, minskade köpta tjänster och minskade sjukresekostnader. Resultatet blev cirka 20 miljoner kronor över plan, främst på grund av minskade volymer inom sjukresor. Översyn och samordning av staber och administrativa enheter samt centrala anslag har gett effekt på 7,2 miljoner kronor vilket är 2,2 miljoner över plan. Till stor del beror denna höga måluppfyllelse på att pandemin gett kostnadsminskningar inom områden som berörs av omställningsplanen, exempelvis för sjukresor.

Omställning till en hållbar ekonomi 2021		Helår	Ack december		
Enhet	Åtgärd/Aktivitet	Total Plan 2021 mkr	Summa effekt mkr	Summa plan mkr	Summa effekt %
Service	Energieffektivisering i fastigheter	2,0	2,0	2,0	
	Minska köpta fastighetsunderhållstjänster	3,0	5,9	3,0	
	Minskade sjukresekostnader	2,0	18,9	2,0	
Summa Service		7,0	26,7	7,0	381%
Administration	Samordning staber och adm enheter	2,5	0,3	2,5	
	Översyn central anslag	2,5	6,9	2,5	
Summa Administration		5,0	7,2	5,0	145%
Summa Regionförvaltningen		12	34	12	283%

Kostnadsreducerande aktiviteter inom område Digitalisering och service som lett till minskade kostnader inom annan verksamhet uppskattas till totalt 106 miljoner kronor för år 2021. Effektivisering av inköp- och upphandlingsprocessen inom delområde Service bedöms ha lett till minskade kostnader hos annan verksamhet med 34 miljoner kronor. Digitalisering och Medicinskt teknik har levererat stöd som gett en beräknad effekt hos annan verksamhet på 72 miljoner kronor. Största effekten ses inom intelligent automation och Office 365.

2.4 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Måluppfyllelse

I regionstyrelsens verksamhetsplan för 2021 har de mål som fullmäktige riktat till styrelsen omsatts till ett antal indikatorer. Årsrapporten är en uppföljning av resultat per december samt en bedömning av måluppfyllelse för hela året. I följande avsnitt redovisas en samlad bedömning av måluppfyllelse för samtliga mål som fullmäktige riktat till regionstyrelsen.

För regionmålen görs en helhetsbedömning av måluppfyllelse och för indikatorerna bygger bedömningen på utfall i förhållande till målnivån som är satt i styrelsens nämndplan för 2021.

Regionmål	Indikator	Färg
Målet uppfylls helt	100 procent av målvärde eller högre	Grön
Målet uppfylls delvis	80 -99 procent av målvärde	Gul
Målet uppfylls inte	Under 80 procent av målvärde	Röd

Hållbart samhälle

Mål 1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa

- En avsiktsförklaring för god, jämlik och jämställd hälsa i Västerbotten är framtagen och undertecknad av samtliga kommuner, länsstyrelsen och Regionfullmäktige. En ledningsgrupp för Forum Folkhälsa har bildats för att på olika sätt samla länets folkhälsoarbete.

Styrelsen har fattat beslut om att den tobaksavvänjning regionens verksamheter erbjuder kommer att vara kostnadsfri från och med 2022. Jämställdhetsintegrering av styrelsens beslutsunderlag pågår med en verksamhet som pilot. En webbutbildning är framtagen om rasism inom vården och regionen har beviljats mer externa medel för att arbeta vidare med den. Pandemi har försvärat och försenat vissa aktiviteter liksom att pandemins effekter också drabbar olika delar av befolkningen olika.

Västerbottens hälsoundersökningar, VHU, blev under år 2021 delvis digitaliserade. I det närmaste alla hälsocentraler och sjukstugor har VHU-personal som utbildats i det nya digitala arbetssättet där all utbildning har genomförts digitalt. Bland dessa har 22 hälsocentraler och sjukstugor personal som börjat att arbeta så. Det digitala arbetssättet kan ses som både en kvalitetssäkring och ett sätt att spara tid, vilket också beskrivits av VHU-sjuksköterskorna i en utvärdering av digitaliseringen.

Verksamheternas möjlighet till att erbjuda VHU eller andra sjukdomsförebyggande insatser har kraftigt begränsats på grund av pandemin. Dokumenterade åtgärder vid identifierad ohälsosam levnadsvana har minskat. Vid identifierat riskbruk är det endast hälften så många kvinnorna som män som erbjudits åtgärd. Utvärderingen av webbaserat stödprogram för gravida med högt BMI har genomförts under 2021 och reviderats och det nya stödprogrammet erbjuds nu gravida i Västerbotten. Program för alkohol, matvanor och fysisk aktivitet har tagits fram som kan erbjudas patienter med ohälsosamma levnadsvanor. Sedan tidigare finns behandlingsprogram för att sluta med tobak. Informationsspridning till primärvården har påbörjats och intresset för de olika programmen är stort.

Ett internt stödmaterial om våld är framtaget till chefer och medarbetare genom en handbok som tydliggör ansvar, stödfunktioner och vad chefer och medarbetare kan göra utifrån sina roller.

I situation av pandemin sattes delar av diplomeringen på paus, detta gav utrymme för ett utvärderings- och utvecklingsarbete av diplomeringen, både med de redan diplomerade enheterna men också en patientutvärdering.

Måluppfyllelse	Indikator	Diagram															
■	Andel som uppger att de har god eller mycket god hälsa	<p>Utfall (Kvinnor) (%) Mål (Kvinnor) (%) Utfall (Män) (%) Mål (Män) (%)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (Kvinnor) (%)</th> <th>Mål (Kvinnor) (%)</th> <th>Utfall (Män) (%)</th> <th>Mål (Män) (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>67</td> <td></td> <td>74</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>68</td> <td>75</td> <td>72</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (Kvinnor) (%)	Mål (Kvinnor) (%)	Utfall (Män) (%)	Mål (Män) (%)	2018	67		74		2020	68	75	72	
År	Utfall (Kvinnor) (%)	Mål (Kvinnor) (%)	Utfall (Män) (%)	Mål (Män) (%)													
2018	67		74														
2020	68	75	72														
■	Nedsatt psykiskt välbefinnande	<p>Utfall (Kvinnor) (%) Mål (Kvinnor) (%) Utfall (Män) (%) Mål (Män) (%)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (Kvinnor) (%)</th> <th>Mål (Kvinnor) (%)</th> <th>Utfall (Män) (%)</th> <th>Mål (Män) (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>17</td> <td></td> <td>12</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td></td> <td>16</td> <td></td> <td>11</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (Kvinnor) (%)	Mål (Kvinnor) (%)	Utfall (Män) (%)	Mål (Män) (%)	2018	17		12		2020		16		11
År	Utfall (Kvinnor) (%)	Mål (Kvinnor) (%)	Utfall (Män) (%)	Mål (Män) (%)													
2018	17		12														
2020		16		11													
■	Risikkonsumtion av alkohol	<p>Utfall (Kvinnor) (%) Mål (Kvinnor) (%) Utfall (Män) (%) Mål (Män) (%)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (Kvinnor) (%)</th> <th>Mål (Kvinnor) (%)</th> <th>Utfall (Män) (%)</th> <th>Mål (Män) (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>12</td> <td></td> <td>18</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>14</td> <td>17</td> <td>20</td> <td>11</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (Kvinnor) (%)	Mål (Kvinnor) (%)	Utfall (Män) (%)	Mål (Män) (%)	2018	12		18		2020	14	17	20	11
År	Utfall (Kvinnor) (%)	Mål (Kvinnor) (%)	Utfall (Män) (%)	Mål (Män) (%)													
2018	12		18														
2020	14	17	20	11													
◆	Andel patienter med hälsosam levnadsvana, tobak, av totalt antal patienter med identifierad levnadsvana	<p>Utfall (%) Mål (%)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Mål (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>77</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>77</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>77</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>77</td> <td>90</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Mål (%)	2018	77		2019	77		2020	77		2021	77	90
År	Utfall (%)	Mål (%)															
2018	77																
2019	77																
2020	77																
2021	77	90															
◆	Andel patienter med hälsosam levnadsvana, fysisk aktivitet, av totalt antal patienter med identifierad levnadsvana	<p>Utfall (%) Mål (%)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Mål (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>58</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>58</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>58</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>59</td> <td>70</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Mål (%)	2018	58		2019	58		2020	58		2021	59	70
År	Utfall (%)	Mål (%)															
2018	58																
2019	58																
2020	58																
2021	59	70															

Mål 2. Västerbotten är det barnvänligaste länet

◆ Kunskap och kännedom om barnkonventionen behöver öka inom länet och Region Västerbotten och därför har en samlande utbildningssida om barnrätt skapats inom lärande region. Klassbesök ute i länets skolor med t ex Tobaksfri Duo eller YAM (främja psykisk hälsa) har inte genomförts under året på grund av pandemin men strategiskt arbete har påbörjats digitalt på olika sätt med några kommuner i länet. Regionen har i samverkan med elevhälsan i kommuner och länsstyrelsen i länet också stärkt upp kunskapen om att ställa frågor om våld i möten med elever i skolan.

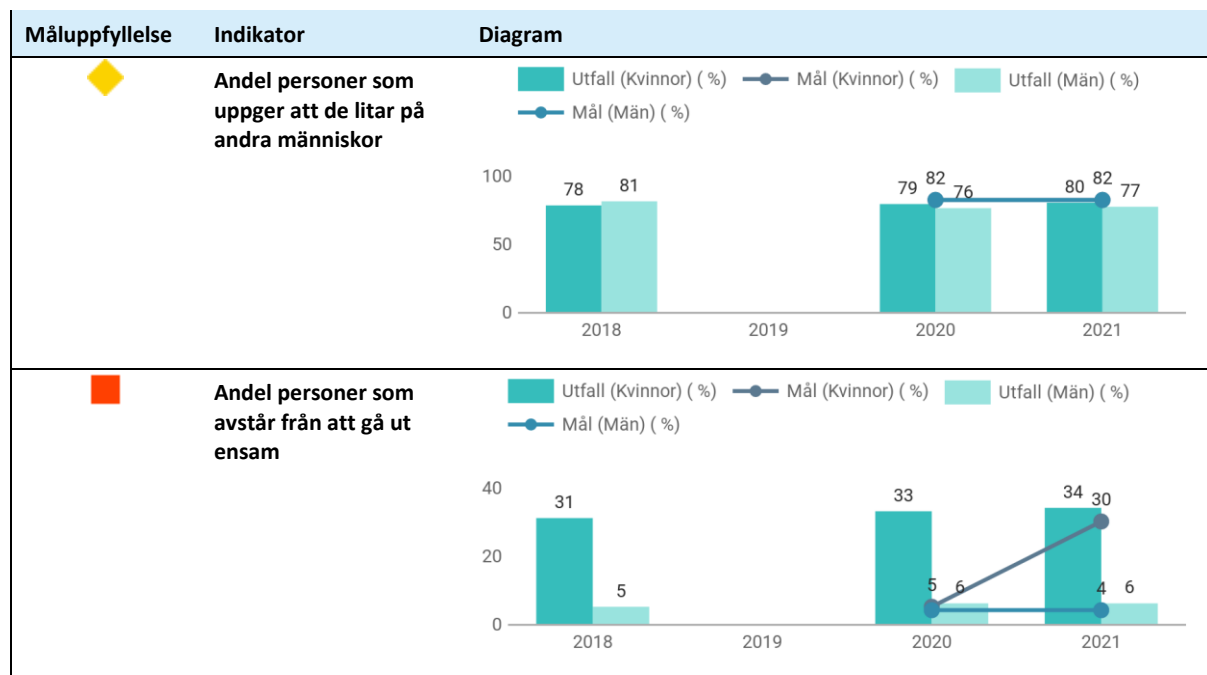
I april 2021 öppnade Kontaktcenter barn och unga psykisk hälsa Västerbotten. Kontaktcentret är en samverkan mellan primärvård och BUP och ska säkerställa en enkel och lättillgänglig väg att få kontakt med vården när ett barn besväras av psykisk ohälsa. Tillgängligheten har kraftigt förbättrats för denna patientgrupp sedan införandet av Kontaktcentret.

Indikatorn "andel kariesfria barn i ålder 3-6 år" är ett mått som inte bör rapporteras i ett åldersintervall utan per åldersintervall då det blir för stor osäkerhet i jämförelser. Antalet kariesfria 3-åringar är 98 procent och antalet kariesfria 6-åringar 77 procent 2021.

Måluppfyllelse	Indikator	Diagram																		
●	Andel vaccinerade barn vid 3 år mot mässling, påssjuka och röda hund (MPR)	<table border="1"> <caption>Andel vaccinerade barn vid 3 år mot mässling, påssjuka och röda hund (MPR)</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Mål (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>97,6</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>95,9</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>96,4</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>98,2</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>97</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Mål (%)	2017	97,6	100	2018	95,9	100	2019	96,4	100	2020	98,2	100	2021	97	100
År	Utfall (%)	Mål (%)																		
2017	97,6	100																		
2018	95,9	100																		
2019	96,4	100																		
2020	98,2	100																		
2021	97	100																		
—	Andel kariesfria barn i ålder 3-6 år	<table border="1"> <caption>Andel kariesfria barn i ålder 3-6 år</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Mål (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>87,8</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>87,2</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>88,5</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>91,3</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>89</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Mål (%)	2017	87,8	100	2018	87,2	100	2019	88,5	100	2020	91,3	100	2021	89	100
År	Utfall (%)	Mål (%)																		
2017	87,8	100																		
2018	87,2	100																		
2019	88,5	100																		
2020	91,3	100																		
2021	89	100																		
◆	Andel hälsocentraler/sjukstugor som erbjuder HLT samverkan för barn och unga i Västerbotten	<table border="1"> <caption>Andel hälsocentraler/sjukstugor som erbjuder HLT samverkan för barn och unga i Västerbotten</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Mål (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>79</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>84</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Mål (%)	2019	79	100	2020	84	100	2021	100	100						
År	Utfall (%)	Mål (%)																		
2019	79	100																		
2020	84	100																		
2021	100	100																		
◆	Andel barn/unga med samtycke till HLT som får en samordnad individuell plan SIP	<table border="1"> <caption>Andel barn/unga med samtycke till HLT som får en samordnad individuell plan SIP</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Mål (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>35</td> <td>48</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>48</td> <td>48</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>48</td> <td>48</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Mål (%)	2019	35	48	2020	48	48	2021	48	48						
År	Utfall (%)	Mål (%)																		
2019	35	48																		
2020	48	48																		
2021	48	48																		

Mål 3. Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv

- Styrelsen antog under året nya riktlinjer så att frivilligföreningar återigen kunde ansöka om folkhälsobidrag för hösten 2021, efter ett års uppehåll för översyn. Dialog har förts med de ansökande föreningarna om hur det nya ansökningsförfarandet emottagits. Justeringar gjordes under hösten utifrån dessa erfarenheter. Fler ansökningar inkom under hösten inför 2022. Efter dialog med Läns pensionärsföreningar och övriga föreningar framkommer vilka svårigheter pandemin har inneburit för länets föreningar trots anpassning till covid-restriktioner under året eller omställning till digital samvaro/utbud.

Mål 4. Västerbotten är en ledande miljöregion

- Regionens miljö- och klimatstrategi med inriktningsmål inom områdena klimat, giftfri miljö och hållbar resursanvändning ger goda förutsättningar för ett systematiskt miljöarbete. Aktiviteter som syftar till att uppnå inriktningsmålen och mål 4 planeras i kommande verksamhetsplaner och uppföljning av resultat kommer årligen att ske i en miljöredovisning.

I syfte att öka andelen återvunnet avfall pågår ett avfallsprojekt. Under året har avfallsterminalerna på sjukhusen rustats upp och optimerats för att kunna skapa containerutrymmen för återvinningsfraktioner. Upphandling av källsorteringsutrustning som ska kunna användas i verksamheterna har slutförts. Under 2022 kommer verksamheterna utrustas med källsorteringskärl för att ytterligare öka återvinningen.

Ett bra sätt att förebygga verksamhetens miljöpåverkan är att ställa miljökrav i upphandlingar och under året har Inköp infört ett arbetssätt för att säkerställa att miljökrav ställs i de prioriterade upphandlingarna.

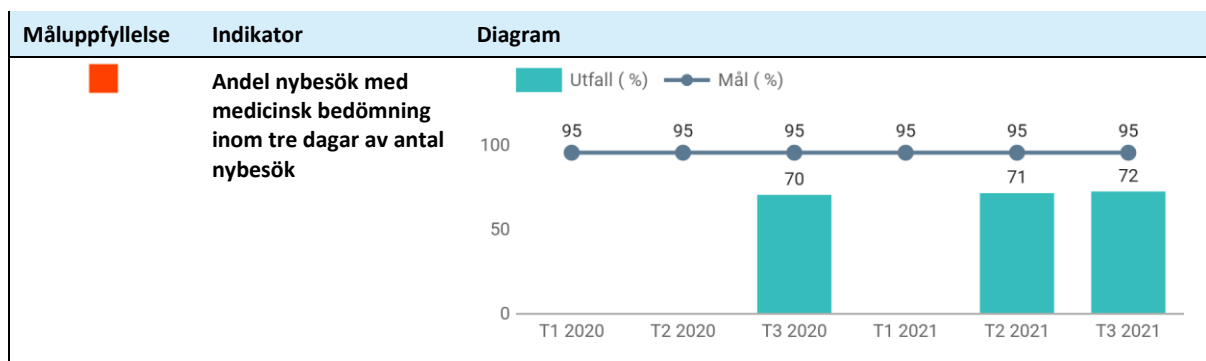
Koldioxidutsläpp i ton för 2021 finns inte tillgängligt förrän augusti 2022 men målvärdet för 2021 uppnåddes redan under 2020 och prognosen är en fortsatt minskning. Största minskningen har skett inom trafikområdet, bl.a. färre tjänsteresor

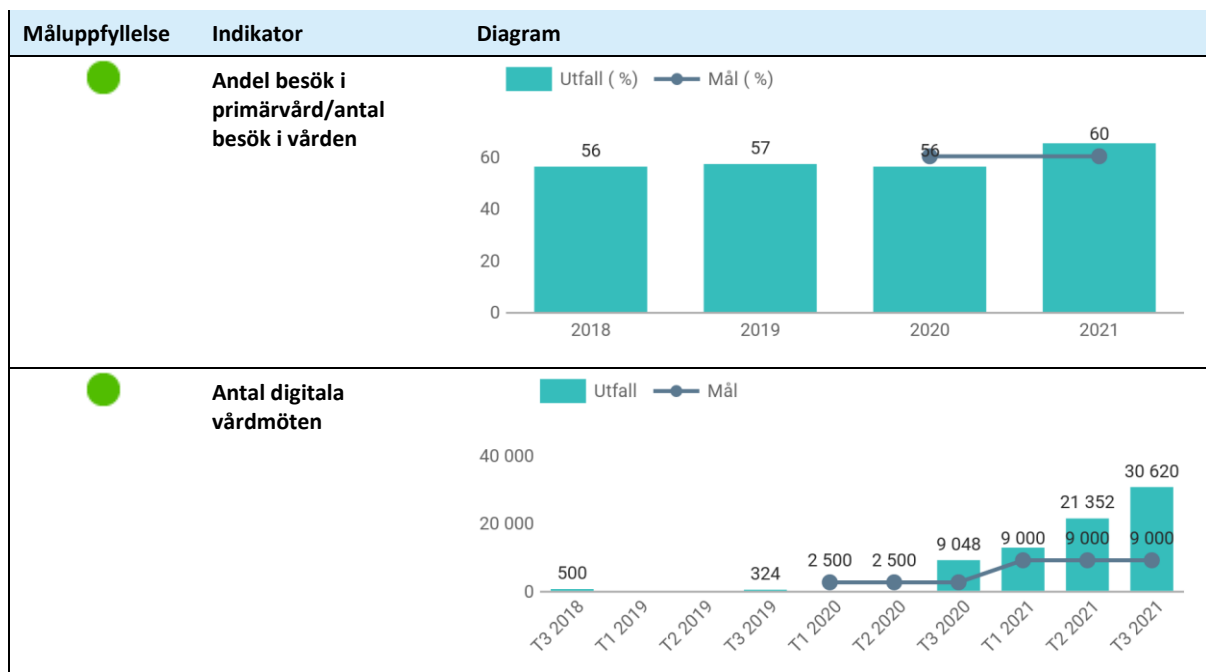

God och jämlik hälso- och sjukvård

Mål 5. Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet

- ◆ Primärvården ska utgöra navet i omställningen mot en god och nära vård. Fysisk och digital tillgänglighet är en förutsättning för att Västerbottningarna ska känna förtroende och trygghet för sin hälso- och sjukvård. Tillgängligheten till primärvården behöver ytterligare stärkas under 2022 för att möta befolkningens behov.

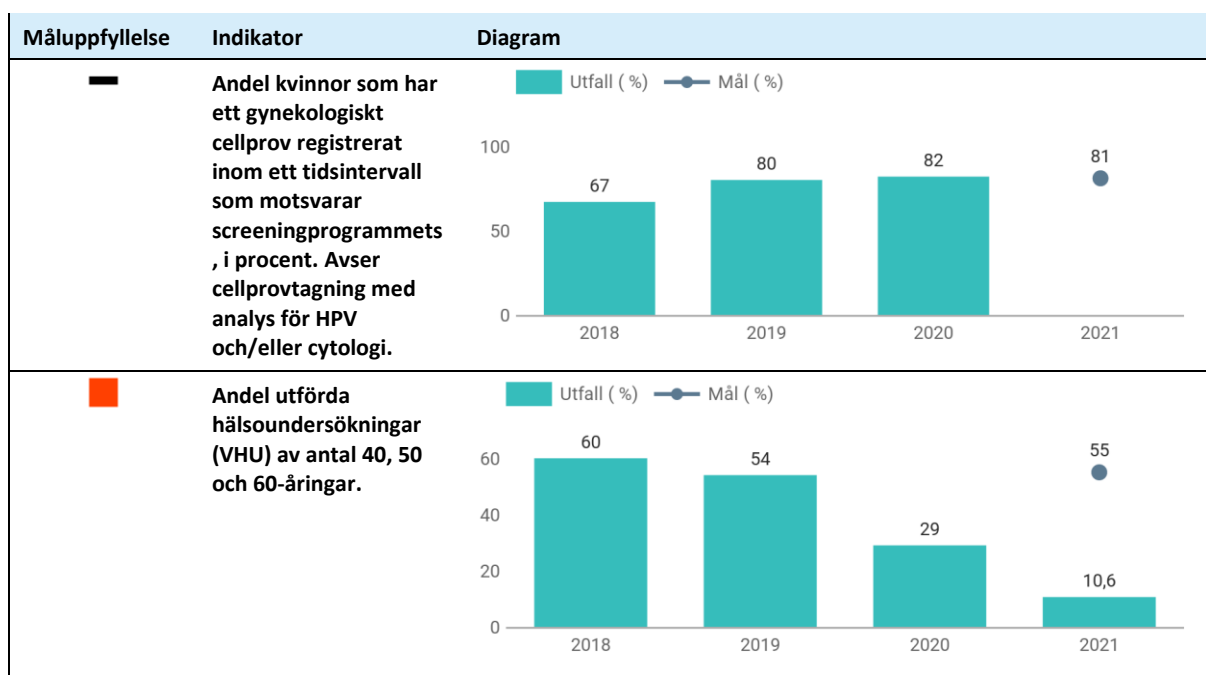

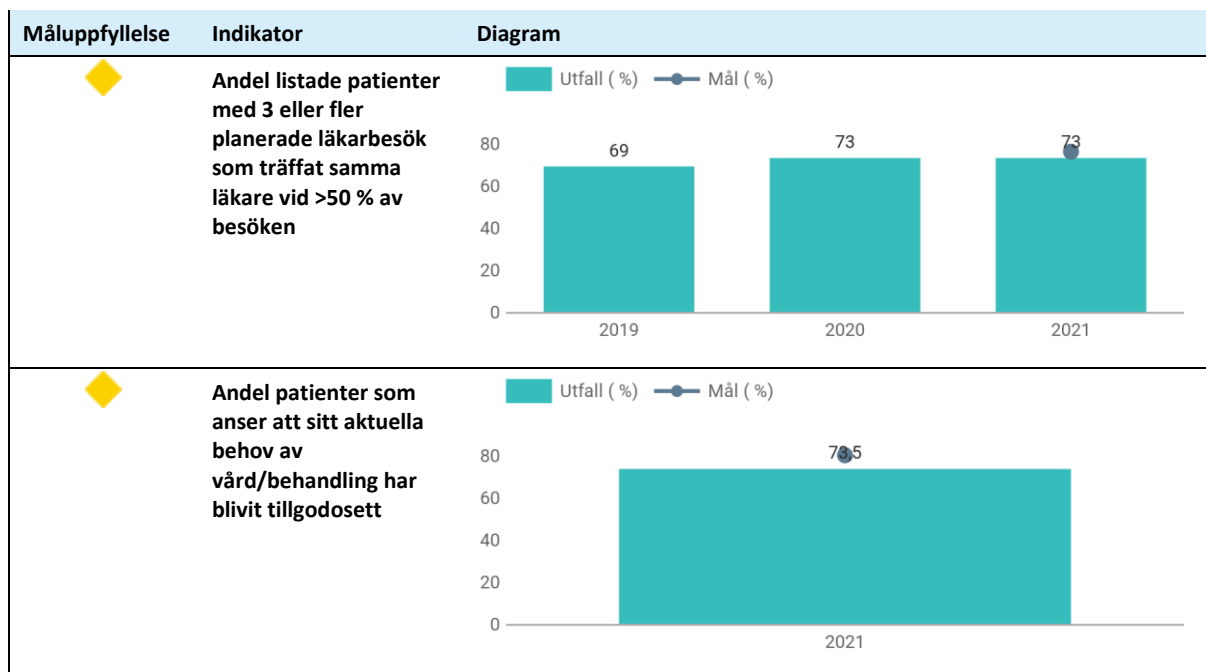

Mål 6. Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

- Region Västerbotten erbjuder en vård av hög kvalitet. Förbättring behöver ske inom det förebyggande området och kopplat till tillgänglighet och kontinuitet. För att möta kommande behov och förväntningar i befolkningen och för jobba effektivt är det väsentligt att det hälsofrämjande perspektivet finns i såväl uppdraget som i utförandet av primärvård.

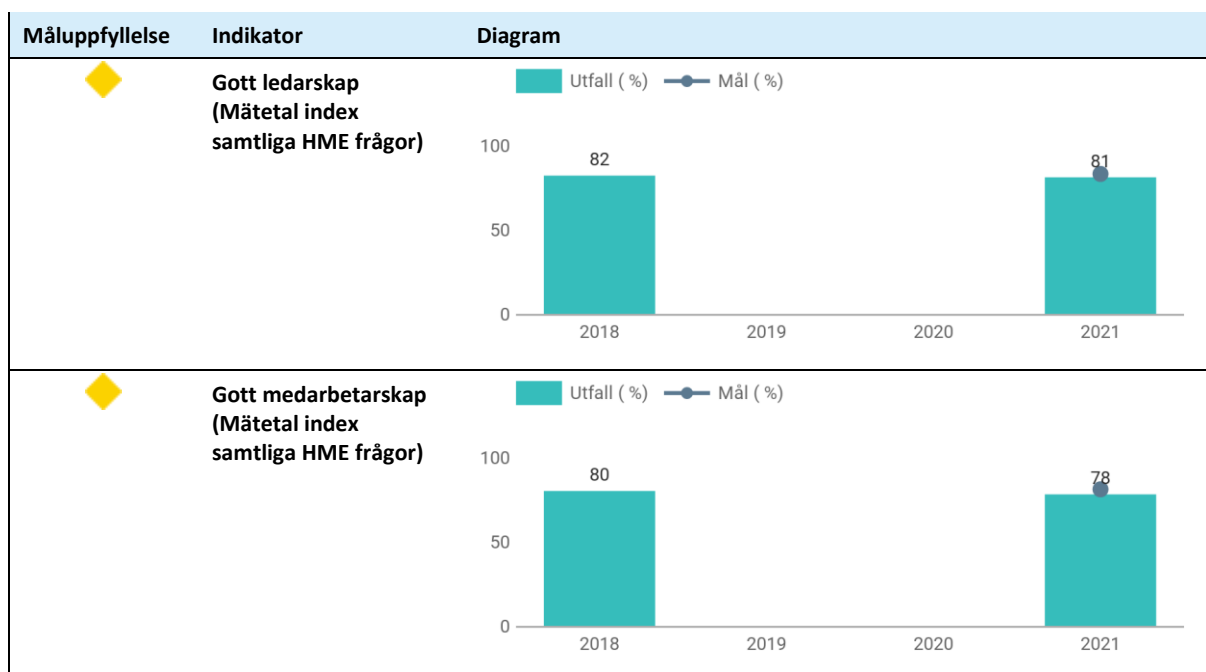
Andel kvinnor som har ett gynekologiskt cellprov registrerat inom ett tidsintervall som motsvarar screeningprogrammets kan inte redovisas förrän mars 2022. Täckningsgraden för andel kvinnor mellan 23 och 70 år som har tagit ett prov har gradvis ökat de senaste åren och närmar sig det nationella målet på 85 procent, 82 procent 2020. Under 2021 infördes det nationella vårdprogrammet för livmoderhalscreening. Det innebär åtgärder för att öka täckningsgraden som exempelvis förstärkt uppföljning och stöd till de som inte kommer till provtagning.

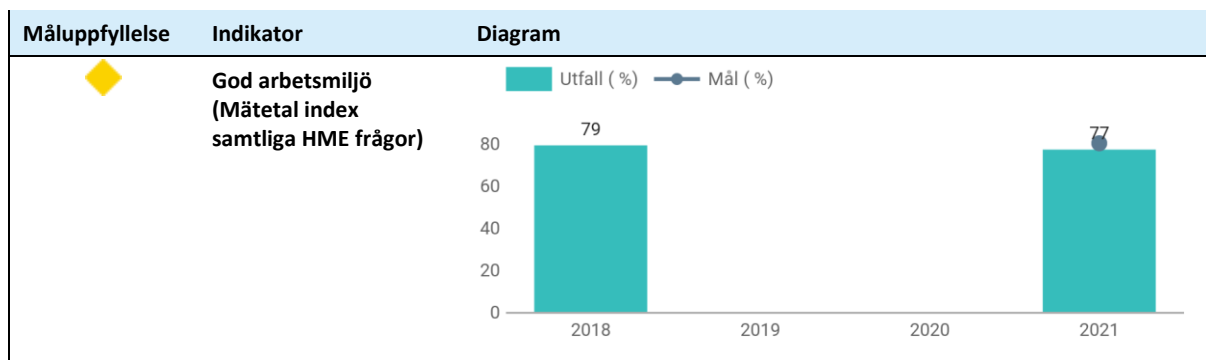

Mål 7. Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss

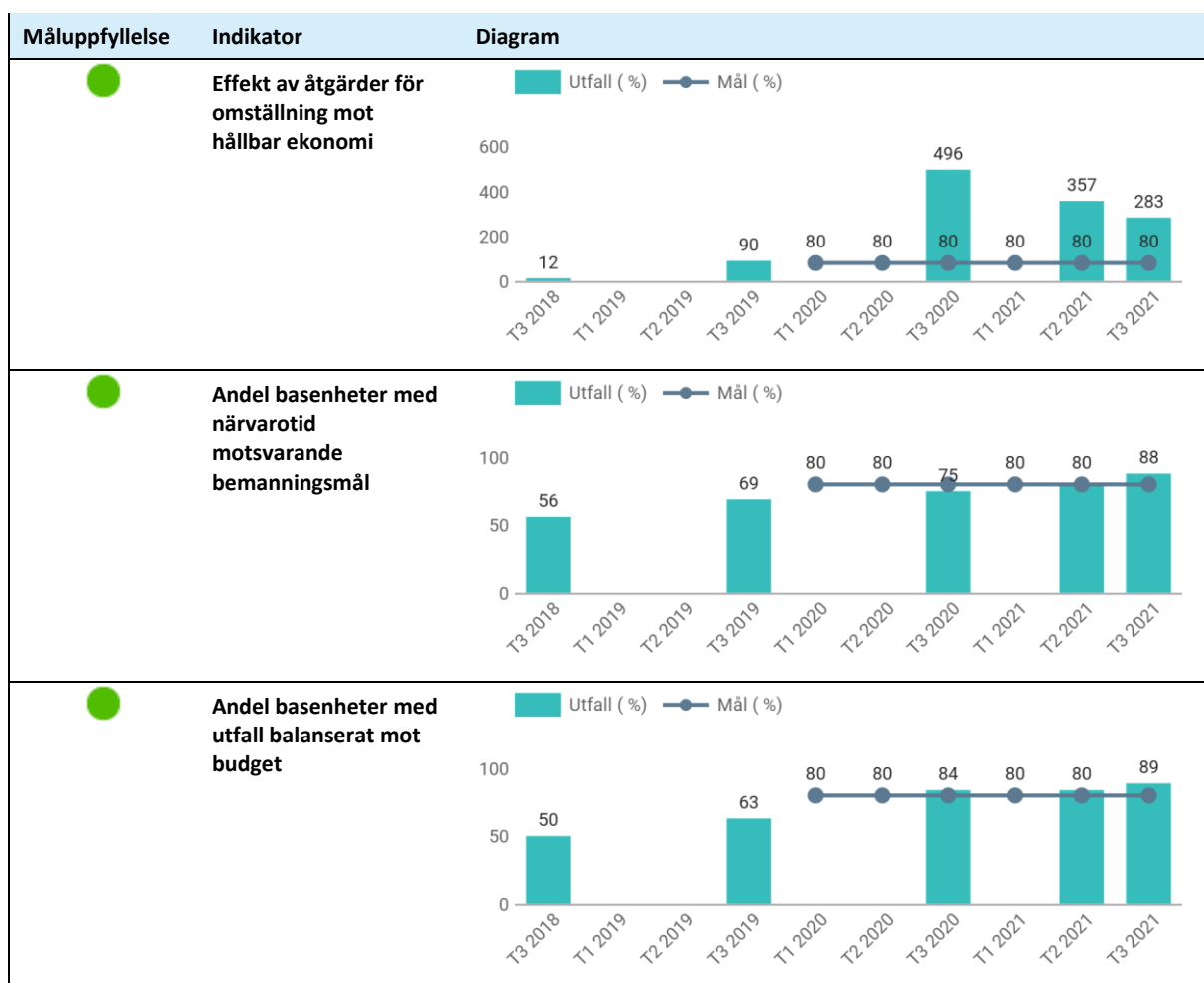
- ◆ Utfall för indikatorerna gott ledarskap, gott medarbetarskap samt god arbetsmiljö från Medarbetarundersökning 2021 når inte målet. Det har under perioden varit ett fortsatt fokus på hantering av pandemin för många medarbetare inom förvaltningen vilket i många fall inneburit en hög arbetsbelastning samt behov av omprioriteringar som kan antas påverka upplevelse av trivsel och utveckling. Pandemin har också inneburit att ett flertal har fortsatt jobbat på distans vilket kan ha påverkat utfall för samtliga indikatorer både på ett positivt sätt då flera har upplevt en ökad flexibilitet men också negativt då den fysiska och sociala arbetsmiljön blir mer begränsad på distans.

Mål 8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi

- De indikatorer som regionstyrelsens verksamheter anger mäter en långsiktigt hållbar ekonomi visar samtliga positiva värden. Under året har en mycket god effekt uppnåtts från omställningsplanens åtgärder. Verksamheternas närvarotid mot uppsatta bemanningsmål håller en balans och antal basenheter som visar ett balanserat resultat mot budget är nära 90 procent. Den samlade bedömning är att målet är uppnått. Pandemin påverkat utfallet av omställningsplanens effekter, då en åtgärd var att minska antalet sjukresor och sjukresornas antal minskat i takt med pågående pandemi med anledning av införda restriktioner och rekommendationer.

Jämlik och attraktiv region

Mål 9. Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner

- Regionstyrelsen har inte antagit några indikatorer mot målet att vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner utan gav i stället regiondirektören i uppdrag att utreda i vilken omfattning Region Västerbotten når upp till målet om att vara en inkluderande, attraktiv och innovativ samarbetspartner. Uppdraget har genomförts genom en genom en enkät till ett urval av samarbetspartners och bekräftar att regionen huvudsakligen uppfattas som en såväl inkluderande som attraktiv och innovativ samarbetspartner.

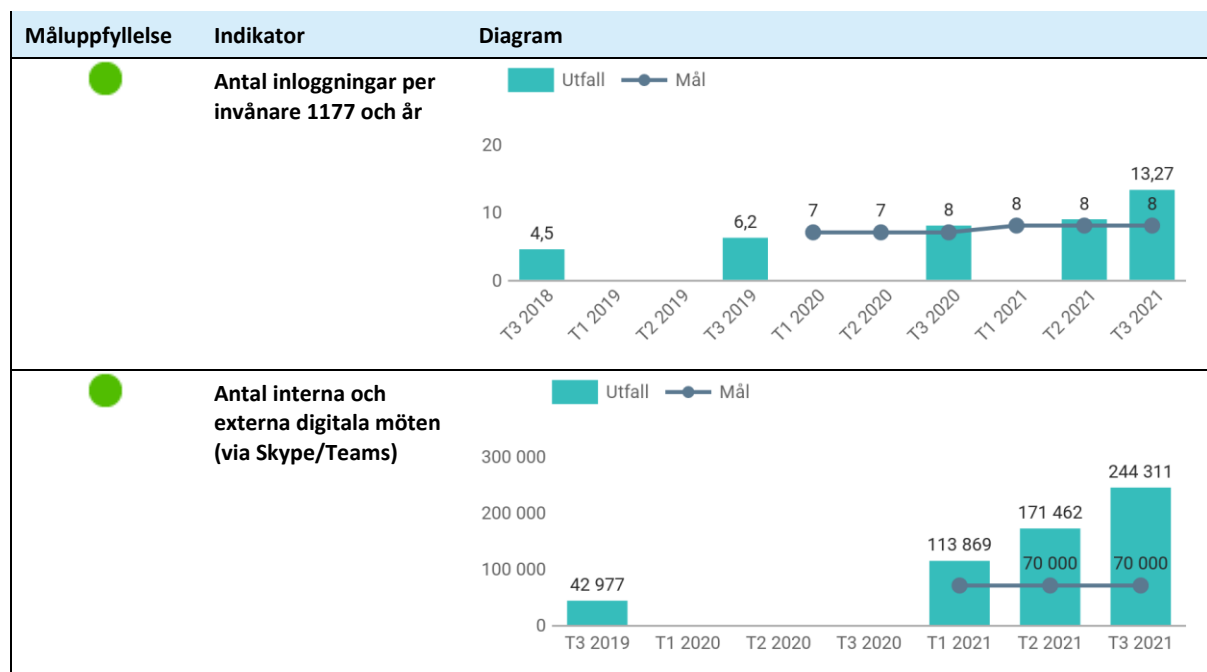
Mål 10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering

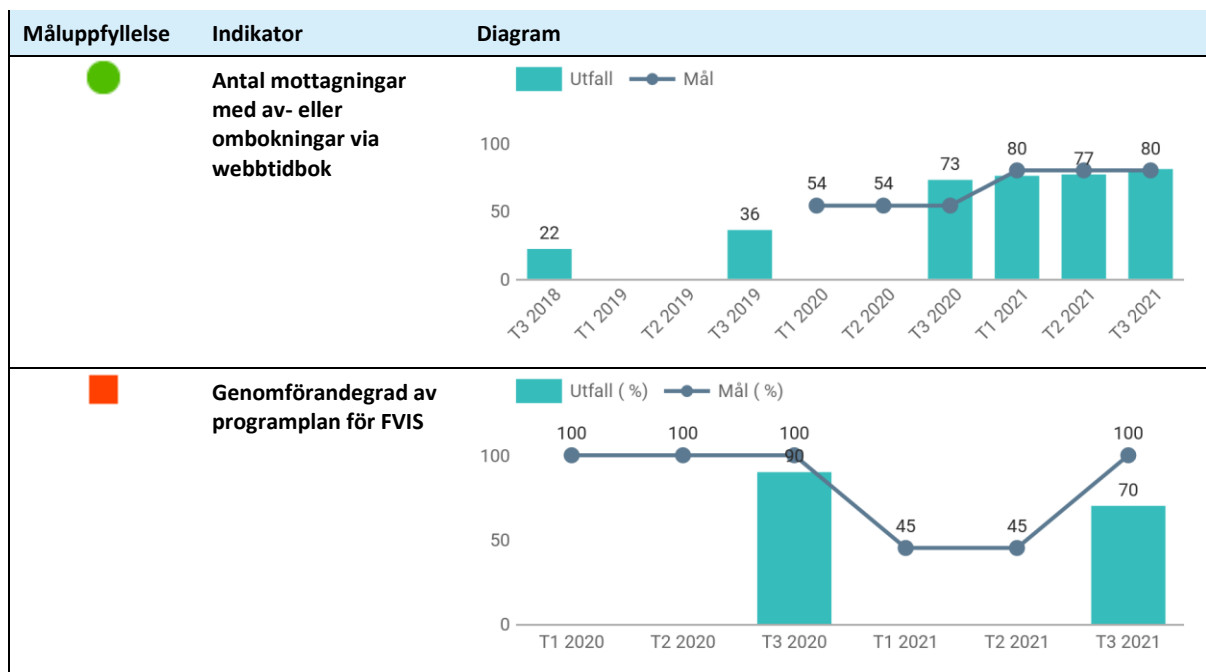
- Pågående pandemin har inneburit att digitalt förändringsarbete har kraftigt accelererat inom stora delar av regionen men har också påverkat leveranskapaciteten hos leverantören av nytt vårdssystem. Bedömningen är att leveransförseningarna av VISUS vägs upp av andra delar inom det digitala förändringsarbetet och gör att målet har uppfyllts.

Det har pågått ett kontinuerligt arbete för att utveckla 1177 Vårdguiden som en tydlig ingång och ett nav för rådgivning, information och tjänster om hälsa och vård för invånarna i Västerbotten. Nya tjänster från Inera har lanserats kontinuerligt med fokus att väva ihop funktionalitet och användbarhet för att skapa bästa möjliga nytta för länets invånare. Intresset för olika distanslösningar inom vården har under året varit stort. Informationstillfällen och utbildningar inom vårdverksamheterna gällande möjlighet till digitala program inom stöd och behandling har efterfrågats och också kunnat genomföras.

Utvecklingen av såväl digitala vårdmöten som interna digitala möten har också påskyndats. Omfattande arbete har gjorts för att tillgängliggöra aktuell plattform för prioriterade och beslutade verksamheter samt även stödja införandet för tillkommande verksamheter.

Framdriften av VISUS har inte gått enligt plan beroende på leveransförseningar hos leverantören som en följd av pandemin. Det innebär att vissa aktiviteter har skjutits upp och andra har tidigarelagts.

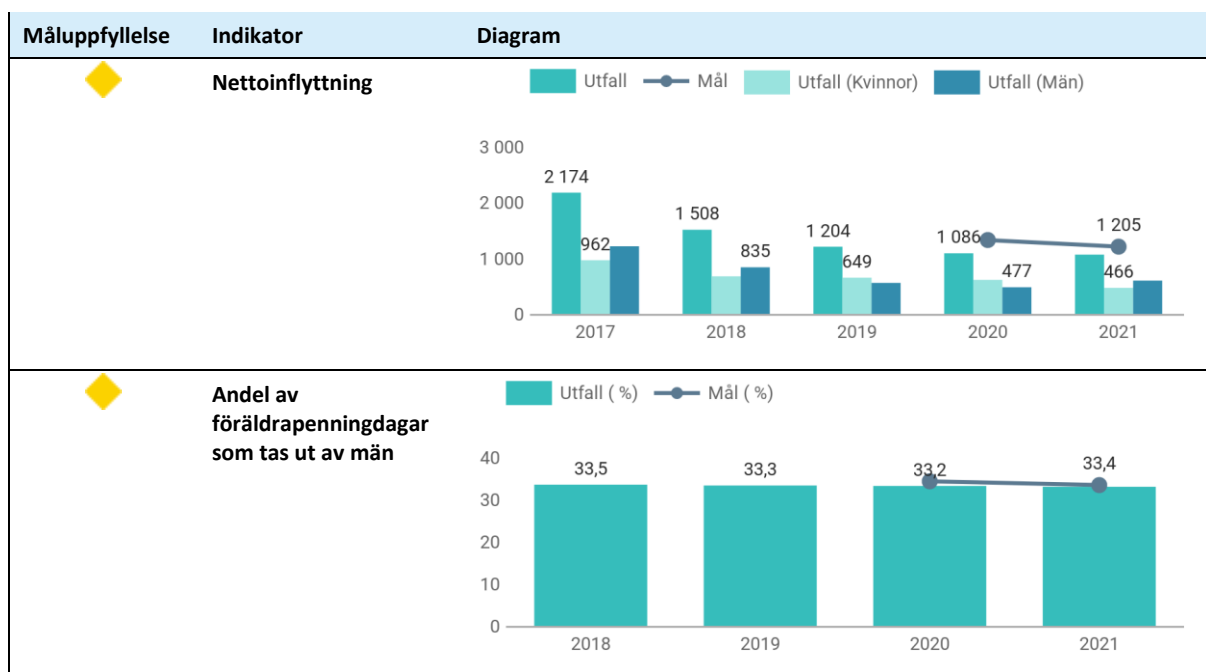

Mål 11. Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till

- ◆ Nettoinflyttningen för 2021 är på jämförbar nivå med 2020. Både inflyttningen och utflyttningen var högre 2021 än 2020 bland både män och kvinnor. Nettoinflyttningen har minskat bland kvinnor och ökat bland män sedan 2020 men är fortfarande positiv bland båda grupper.

En viss minskning av andelen föräldradagar som tas ut av män har skett under 2021, vilket speglar trenden i hela landet. Region Västerbotten har fortsatt den högsta andelen föräldradagar som tas ut av män i Sverige.

Uppföljning av uppdrag

Uppdrag från fullmäktige till nämnd

Status	Uppdrag	Kommentar	Slutdatum
✓ Avslutad	<p>Utreda och ta fram underlag för att införa en ny styrmodell under kommande planperiod</p> <p>För att ge den nya organisationen bästa möjliga förutsättningar att verka som en enhet och öka tydlighet i styrning och prioriteringar gav Regionfullmäktige i uppdrag till regiondirektören att ta fram en gemensam styrmodell. Styrningen ska bland annat syfta till att inom ramen för en hållbar ekonomi uppnå god kvalitet.</p> <p>Arbete med att ta fram ny styrmodell pågår under 2020 och 2021, beslut kommer att fattas under 2021 och modellen ska vara implementerad senast 2023. I augusti 2021 ska förslag till ny form för mål och resultatstyrning vara framtagna samt förslag på hantering av styrande dokument.</p>	<p>Uppdraget att ta fram en ny styrmodell genomfördes praktiskt med en uppdelning i tre delar:</p> <ul style="list-style-type: none">-Styrmodell samt mål och resultatstyrning-Styrande dokument-Styrning och ledning av regionövergripande stödprocesser <p>I den första delen "styrmodell samt mål- och resultatstyrning" har ingen enhetlig modell presenterats. Workshops och diskussioner har förts på politisk nivå och inom tjänstepersonledningen. Olika modeller och tankar finns framtagna kring möjliga riktningar.</p> <p>I den andra delen "styrande dokument" har uppdraget delvis levererat i form av nya beskrivningar i regionplanen 2022 om hur övergripande strategier för regionens huvuduppdrag förhåller sig till vision och regionplan. Fortsatt arbete behöver göras kopplat till hur olika sakområdesstrategier, planer och program ska hanteras i styrningen.</p> <p>Den tredje delen hanterar utveckling inom verksamhetsstyrningen med fokus på styrning och ledning av regionövergripande processer har levererats. Resultatet ligger till grund för det fortsatta arbetet med ny modell för verksamhetsstyrning.</p> <p>Uppdraget har delvis kunnat genomföras enligt plan, byte av nyckelpersoner inom tjänstepersonledningen har påverkat. Arbetet med styrmodell kommer att fortsätta under 2021 och 2022 inom ramen för regiondirektörens arbete med ny modell för verksamhetsstyrning.</p>	2021-08-31

Uppdrag från nämnd till förvaltning

Status	Uppdrag	Kommentar	Slutdatum
✓ Avslutad	<p>Regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att utreda i vilken omfattning Region Västerbotten når upp till målet om att vara en inkluderande, attraktiv och innovativ samarbetspartner.</p> <p>Uppdraget innebär att ta fram en nulägesbild, visa på vilka eventuella åtgärder som behövs för en bättre utveckling inom området samt former för att fortsätta att följa upp arbetet. Uppdraget ska genomföras under 2021 och slutrapporteras till regionstyrelsens delårsrapport 2 2021.</p>	<p>Uppdraget har genomförts genom en genom en enkät till ett urval av samarbetspartners. Trots den begränsade omfattningen bekräftar enkäten att regionen huvudsakligen uppfattas som en såväl inkluderande som attraktiv och innovativ samarbetspartner.</p> <p>I rapporten konstateras att samtliga tre parametrar i uppdraget - inkluderande, attraktiv, innovativ - är svåra att mäta objektivt, personliga preferenser får ibland orimliga konsekvenser etc. Mätningar försvåras också av att systemet omfattar såväl individer som organisationer inom såväl forskning som näringsliv och offentlig verksamhet samt användare/kunder i samspel. Vidare måste en samlad bedömning omfatta såväl relationer som klimat och struktur.</p> <p>I ett fortsatt arbete vore en granskning av parternas mandat och synen på riskexponering värdefull. Incitamenten för att arbeta efter interna styrsignaler är ofta starkare än för att samverka med andra för att skapa gemensam nytta. Den gemensamma nyttan bör vara utgångspunkten för den fortsatta utvecklingen av uppföljningsmåten.</p> <p>I ett fortsatt arbete bör uppföljningsmåten konkretiseras och utvecklas ytterligare. Målen bör vara mätbara och uppdraget bör även ange vilka parametrar som ska mätas. Engagemangstrappan bör vara utgångspunkten för arbetet.</p>	2021-08-31

Förväntad utveckling

Ledningsstaben förväntar sig ytterligare fokus på folkhälsoarbete, dels som en följd av pandemin, dels på grund av att förebyggande arbete är ett tydligt inslag i God och nära vård. Vidare förväntas också ökat fokus på organisationens förmåga att hantera kriser samt fortsatt fokus på civilt försvar och regionens roll i totalförsvaret med anledning av det försämrade säkerhetspolitiska läget.

Kommunikationsstaben ser att det finns en kommunikationsskuld från pandemin. Det finns inom regionen ett stort intresse för kommunikation vilket märks på förfrågningar där utvecklat arbetssätt och även utbildningar kan ge ett bättre stöd inom kommunikation.

Samhällsomvandlingen och utvecklingen i norra Sverige ställer både krav och ger förutsättningar för Region Västerbotten. Digitalisering är en faktor som förväntas lösa många av samhällets och regionens utmaningar. Det är därför viktigt att vi tillsammans skapar en positiv känsla och gemensam kraft kring verksamhetsutveckling med teknik.

Över lag ses ett ökat tryck kring digitalisering och behov av digital kompetens, samordning och krav på informationssäkerhet. Konkurrensen om kompetens inom området är stor och det blir av yttersta vikt att regionen är en modern och attraktiv arbetsgivare där våra nuvarande och framtida kollegor vill vara.

Stora digitala kliv har tagits under pandemin och fortsättningsvis gäller det att vara uthålliga och accelerera ytterligare genom till exempel automation, effektiva processer samt fler tjänster som gynnar och gör det lättare för våra medarbetare och invånare. Regionen arbetar målmedvetet för att bibehålla vår framstående position inom forskning och utveckling, där vi bland annat bygger ett strategiskt kompetenscentrum för klinisk forskning och artificiell intelligens.

För delområde Service är det viktigaste att hålla i de aktiviteter som är påbörjade. Implementeringen av inköpsstrategin kommer att vara beroende av verksamheternas förändringsvilja och samarbete för fortsatt progress. I planeringen framåt är det också viktigt att beakta tiden efter pandemin och vad den innebär för verksamheten, både vad gäller resurser och kostnader. Sjukresekostnaderna utgör exempelvis en stor del av kostnaderna och förväntas öka. Helt avgörande blir utvecklingen av god och nära vård (minskade behov av fysiska besök) och de kostnadsreducerande åtgärder vi antar tillsammans med beställningscentralen hos Länstrafiken samt den pågående upphandlingen av nya taxiavtal.

Regionens fastighetsbestånd har behov av omfattande reinvesteringar. Arbetet med att optimera regionens ytor pågår och är helt beroende av förändrade arbetssätt. Det betyder bland annat att principerna för framtidens administrativa arbetsplats och framtagna principer för lokaler/fastigheter tillsammans med förändrade arbetssätt inom Hälso- och sjukvården kommer vara helt avgörande för måluppfyllelsen.

I slutet av 2021 slogs de två stora stödorganisationerna Digitalisering och medicinsk teknik och Service ihop. Sammanslagningen behövs för att kunna möta de strukturella, kulturella och ekonomiska utmaningar som finns i regionen. Verksamhetsområdet kommer arbeta aktivt för att möta kraven på en effektiv och produktiv serviceverksamhet med fokus på att stötta hälso- och sjukvården och övriga regionen. Den nya organisationen skall även, genom framstående forskning och utveckling, leverera ökade möjligheter till Hälso- och sjukvården för ökad tillgänglighet och minskade kostnader. Olika styrkor i respektive verksamhet ger en högre grad av utveckling internt och framför allt kan stödverksamheten möta kundernas behov och förväntan.

3 Driftredovisning

3.1 Budgetavvikelse

Regionförvaltningen	Utfall 2020	Utfall 2021	Nettokostnadsutv. %	Budgetavvikelse Mkr	Årsbudget
2021	Mkr	Mkr			
Regionförvaltningen gemensamt	34	431	1181,5%	-252	179
Administrativ verksamhet	169	200	18,2%	7	207
Primärvård beställning	1 390	1 584	13,9%	35	1 619
Tandvård beställning	164	191	16,7%	3	194
Digitalisering	400	422	5,5%	17	439
Service	430	438	2,0%	25	463
Summa	2 587	3 267	26,3%	-165	3 102

Regionförvaltningen består av områdena Regionövergripande verksamhet samt Digitalisering och Service.

Regionövergripande verksamhet

Inom området Regionövergripande verksamhet ingår delområdena Regionförvaltning gemensamt, Administrativ verksamhet, Primärvård beställning samt Tandvård beställning.

Regionförvaltningen gemensamt

Regionförvaltningens gemensamma delområde innefattar förutom centrala anslag även avskrivningar, pensionskostnader och specialdestinerade statsbidrag. Delområdet redovisar ett underskott mot budget på 252 miljoner kronor och en nettokostnadsutveckling på 1 181,5 procent. Underskottet förklaras till största del av de förändringar i RIPS (riktlinjer för beräkning av pensionskostnad) som beslutats under året. Förändringen innebär ändrade antaganden, för de parametrar över livslängden, som används i pensionskostnadsberäkningen för kommuner och regioner. De ändrade antagandena innebär för regionen en ökad pensionskostnad och därmed också en engångskostnad för pensioner på 326 miljoner kronor för år 2021. Total negativ budgetavvikelse för pensionskostnaderna uppgår till 382 miljoner kronor.

Personalanslaget har en positiv avvikelse på 8,2 miljoner kronor på grund av att det ordinarie arbetet fått stå tillbaka som en följd av pandemin. Några områden är Feriearbete där erbjudande att ge ungdomar sommararbete ej utförts under år 2021. Utlandsrekrytering/språkutbildning har inte heller kunnat utföras i samma omfattning.

Informationsanslaget har en positiv avvikelse på 1,1 miljoner kronor. Under året har fokus lagts på aktiviteter kopplat till pandemin vilket medfört att andra uppdrag fått stå tillbaka och budgetutrymme ej nyttjats till fullo. De kostnader som har avsett covid-19 har ersatts av statliga medel.

Folkhälsa har en positiv avvikelse på 4,4 miljoner kronor där också pandemin påverkat möjligheten att bedriva arbetet enligt plan.

Ekonomianslaget har en positiv avvikelse på 1,6 miljoner kronor. Erhållen momsersättning från Skatteverket är en av orsakerna till avvikelsen.

Avgifter och bidrag har en negativ avvikelse på 6,3 miljoner kronor. Premien till löf (regionernas ömsesidiga försäkringsbolag) och medlemsavgifter till Sveriges kommuner och Regioner är förklaringen till detta.

Avskrivningar har en negativ avvikelse på 26,5 miljoner kronor. Förklaringen till detta är främst att den faktiska avskrivningstiden visade sig vara något kortare än prognosticerat samt att några större investeringsobjekt blev klara tidigare än den plan som budgeten baserades på. Avskrivningskostnaden har ökat de senaste åren som en följd av ökade investeringsnivåer.

Övriga anslag och specialdestinerade statsbidrag har tillsammans en positiv avvikelse på 154,8 miljoner kronor. Avvikelsen förklaras av statliga ersättningar som regionen erhållit på grund av pandemin.

Administrativ verksamhet

Administrativ verksamhet som innefattar regionledning och staber redovisar totalt en positiv budgetavvikelse på 7,1 miljoner kronor och en nettokostnadsutveckling på 18,2 procent. Sex av sju basenheter visar budgetöverskott.

Ledningsstaben har en positiv budgetavvikelse med 6,6 miljoner kronor. Största överskottet gäller personalkostnader då det varit många vakanser under året samt ökade intäkter då personal genomfört arbete åt andra aktörer. Vaccinationskostnader medför totalt sett ökade kostnader jämfört med föregående år men ingen budgetavvikelse då enheten erhållit budgetmedel motsvarande den ökade kostnaden.

Smittskyddet har under året en ökad kostnad på grund av smittspårning. Budgetavvikelsen är ändå positiv med 0,1 miljoner kronor då budgetmedel erhållits motsvarande den ökade kostnaden.

HR-staben har en positiv avvikelse med 1,2 miljoner kronor vilket förklaras av att personalkostnader kunnat föras över till projektmedel och under övriga personalkostnader syns tydligt pandemins effekt i form av mindre resor och utbildningar.

Ekonomistabens positiva budgetavvikelse på 0,9 miljoner kronor avser främst personalkostnader och övriga personalkostnader.

Kommunikationsstaben har totalt sett ingen avvikelse mot budget.

Primärvård beställning

Budgetramen för Primärvård beställning var 1 352 miljoner kronor vilket är en indexuppräknad ram från föregående år. Till det kom permanenta budgettillskott under året med 19 miljoner kronor och tillfälliga budgettillskott med 248 miljoner kronor. Permanenta satsningar avsåg läkarmedverkan vid särskilda boenden och öppnande av ME-mottagning. De tillfälliga tillskotten riktades främst till covidrelaterade poster men även på satsningar för psykisk hälsa, kvinnors hälsa, ungdomshälsa samt tillskott för ökade läkemedelskostnader.

År 2021 redovisar Primärvård beställning ett budgetöverskott med 35 miljoner kronor. Ersättningen till utförarna av primärvård består av en fast del, en rörlig del samt ersättningar för särskilda tilläggsupdrag. Störst ersättning går ut för den fasta delen. Där ses ett mindre budgetöverskott till följd av något lägre befolkningsutveckling på grund av covid-19. Den största budgetavvikelsen kommer från att de rörliga besöksersättningarna minskat, främst med anledning av att besöken i primärvården minskat med i storleksordningen 20 procent jämfört med år 2019 som var det senaste normalåret utan covid-19.

Ersättningar för covidrelaterade kostnader år 2021 gick ut med 94 miljoner kronor för provtagning, 77 miljoner kronor för vaccinering, 22 miljoner kronor för merkostnader och 15 miljoner kronor för arbete med uppskjuten vård. Det har även gått ut ersättningar för att täcka sjuklöner med 2 miljoner kronor.

Utöver basuppdraget har riktade ersättningar betalats ut med 8 miljoner kronor för arbete med psykisk hälsa, 2 miljoner kronor till kvinnors hälsa och 4 miljoner kronor till ungdomshälsa.

Tillfälligt tillskott till läkemedelsersättningen som ingår i basuppdraget har gjorts med 14 miljoner kronor under året.

Tandvård beställning

Budgetramen för Tandvård beställning var 182 miljoner kronor vilken förutom indexuppräkning innehöll ett tillskott med 10 miljoner kronor för att höja ersättningen för 20–23-åringar i syfte att jämka ersättningsnivån för hela åldersgruppen 3–23 år inom vilken tandvård är kostnadsfri för patienten. Under året har tillfälliga budgettillskott erhållits med 12 miljoner kronor för covidrelaterade poster.

Tandvård beställning visar en positiv budgetavvikelse med 3 miljoner kronor Allmäntandvård barn och unga visar en positiv budgetavvikelse 8 miljoner kronor vilket främst kommer från lägre rörliga ersättningar. Ersättning för tandvårdsstöd till patienter inom vissa grupper visar negativ budgetavvikelse med 5 miljoner kronor.

Inför 2021 gjordes en justering av ersättningsmodellen där den fasta ersättningen minskades något och en ny ersättning för särskilda dyrare behandlingar, ortodonti infördes. För det avsattes 11 miljoner kronor i budget,

utfall blev 6 miljoner kronor.

Ersättning till olistade barn och unga 3–23 år betalas ut för år 2021 med 5 miljoner kronor från och med november enligt beslut i Regionstyrelsen. Det är framför allt ungdomar som flyttar till ny studieort och väljer att inte besöka tandläkaren som hamnar utanför listningssystemet. 2022 års ersättningsmodell är utformad så att fler individer listas på klinikerna än i dagens system.

Ersättningar för covidrelaterade kostnader år 2021 gick ut med 10 miljoner kronor för arbete med uppskjuten vård och 1 miljon kronor för merkostnader. Det har även gått ut ersättningar för att täcka sjuklöner med 1 miljon kronor.

Digitalisering och service

Digitalisering och medicinsk teknik

Delområdet redovisar en positiv budgetavvikelse på 16,9 miljoner kronor. Områdets nettokostnader ökade jämfört med år 2020 med 21,9 miljoner kronor.

Redovisad positiv budgetavvikelse beror främst på att genomförandetakten avseende VISUS varit lägre än planerat, andra betydande faktorer är lägre personalkostnader på grund av vakanser samt eftersläpning i utbyte av datorer. På den underliggande nivån finns negativa avvikelser för exempelvis Sterilteknik, Office 365 samt uppgradering av ekonomisystemet.

Nettokostnadsökningen är till största del en effekt av ökade kostnader för utveckling samt en mindre del ökade utvecklingsdrivna förvaltningskostnader.

När det gäller ökade utvecklingskostnader så har i år ramen för utvecklingsportföljen nyttjats fullt ut. Betydande utvecklingsinsatser har genomförts avseende resursplaneringssystem, intelligent automation, invånartjänster och faktabaserad styrning. Även kostnaderna för VISUS har varit något högre än föregående år. Förändringen av utvecklingskostnaderna mellan åren uppgår till cirka 18 miljoner kronor.

Service

Delområdet Service redovisar en positiv avvikelse mot budget motsvarande 24,6 miljoner kronor. Resultatet påverkas av volymen sjukresor som är cirka 29 procent lägre jämfört med budgeterad volym och resulterar i ett plus mot budget om 14,4 miljoner kronor. Intäkter uppvisar ett överskott på 5,8 miljoner kronor och personalkostnader är 14,6 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelsen för personalkostnader förklaras med vakanser och avvikelsen för intäkter återfinns främst inom verksamhetsservice.

Med anledning av den snörika starten på året är kostnaden för markservice vinter inklusive taksiktning och bortforsling av snö 5,1 miljoner kronor högre än budget. Kostnaden för porto och transporter är 9,8 miljoner kronor högre än budget, bland annat med anledning av ökat behov, förändrade priser och att flöden för prover och post inte kunnat samordnas. Fastighetsmedia, det vill säga fjärrvärme, elkraft och VA, redovisar ett plus mot budget med 4,3 miljoner kronor. Energieffektiviseringsinsatser tillsammans med en gynnsam utveckling av regionens elhandelsportfölj motverkar effekten av de kalla vintermånaderna.

Sammantaget för verksamhetsområdet Service slutade år 2021 med en nettokostnadsutveckling på 2,0 %.

Investeringar

Investeringar 2021	Utfall 2021	Årsbudget 2021	Avvikelse
Fastighet	549	616	67
MT	155	160	5
IT	38	45	7
Hjälpmedel	24	28	4
Regional utveckling	1	1	0
Totalt	767	850	83

Investeringsverksamheten inom region Västerbotten är uppdelad i investeringsområdena Fastighet, Medicinsk teknik, IT, Hjälpmiddel och Regional utveckling. De tre förstnämnda återfinns inom regionförvaltningen. Totalt investeringsutfall för Region Västerbotten uppgick till 767 miljoner kronor vilket var 83 miljoner kronor lägre än budget. Den positiva avvikelsen för Fastighet, Medicinsk teknik och IT uppgår till totalt 79 miljoner kronor där

den största avvikelsen återfinns inom fastighet med 67 miljoner kronor.

Den positiva budgetavvikelsen för fastighetsinvesteringar beror till stor del på tidsförskjutningar i olika projekt. Förseningarna kan till viss del härledas till pandemin där bland annat mindre byggprojekt haft svårt att driva projekten enligt befintlig plan. Bedömningen är att cirka hälften av avvikelsen återfinns i pågående projekt som kan antas få en påverkan även på år 2022 och framåt.

För Medicinsk teknik och IT förklaras den positiva avvikelsen mot budget främst av leveransförseningar vilket delvis kan härledas till pandemin och den komponentbrist som funnits på marknaden.

Mer beskrivning kring investeringsverksamheten och ekonomiskt utfall återfinns i bilaga.